

J E L E N K Ö R.

27. szám.

Pest, szerda. April 4.

1832.

Foglalat: Magyar és Erdélyország. (Décsi gyűlés. Pesti jóltevő Asszonyi-Egyesület.) Anglia: (alsó 's felső házi vitatások. Dublini gyűlés. Kalkuttai hír.) Franciaország (Folytatások a' követkamara vitatásokról. Gróf Harcourt. Grenoblei zavar. Vendée állapotja. Plater Mili.) Egyházi fejdelemség: (olasz közvélemény. Bolognai hajingálás. Anconánál angol hajós sereg. Cubieres nyilatkozatása Anconában.) Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Décs, Mart. 22dikén: Ns. B. Szolnok vmegye Rendei mai 's tegnapi közgyűlésökben két ezer nemesnél több tevé le az egyesülési hitet (unionis juramentum). Minden hazafi tudja, hogy ezen hit teszi Erdély alkotási rendszere főbb alapját; köteles szerinte minden hazafi a' négy egyenlő joggal bíró bevett vallás, és a' három nemzet jusait oltalmazni; ez az, mellyre minden tisztviselő hivatala kezdetén magát hittel kötelezni tartozik. (Erd. Híradó.)

Trattner-Károlyinál megjelent: „A' Pesti jóltevő Asszonyi-Egyesületnek előadása mind a' szegények segéllésére már előbb felállított intézetei, mind az utczakoldulásnak sz. kir. Pest városában a' városi kormánnyal egyetértőleg végrehajtott eltöröltetése felől. 1830 juniusától 1831 augustusa végéig. Pest. 1831“ 8. 102 l. A' nevezett jótevény egyesületnek harmad évi közre bocsátott számadása 1830 majusa végéig terjede. Az azt követő juniusban már az utczai koldulás eltöröltetésével kezdte foglalatostkodni az egyesület, mellynek szintazon év augustusa 18dikán kihirdetett szerencsés sikerültével szent czélú munkásságának köre tetemesül öregbedett. De színtolly sürgetőleg szólítja e' munkásságot segedelemre a' legközebb mult évben hazánkra 's fővárosokra bekövetkezett cholera; 's épen ezen munkás, az egyesületre nézve annyi polgárérdemmel teljes időszak alatt ható intézeteit, jövedelmeit 's kiadásait adja előnkbe az egyesület jelen könyvecskéje. Közli ez I. az egyesület alkotását 's belső rendét; II. intézeteit; III. a' fen kifejezett időszakban hoz-

zá járult segedelmeket 's adományokat; IV. azoknak használatát. Ugy hisszük, lekötelezzük olvasóinkat, ha itt velök a' II. III. és IV. fejezet tanuságos 's jó példával teljes tartalmát röviden közöljük. Az egyesület jótevény hatása e' következő ágakra (intézetekre) oszlik el: I. Az olly tehetetlen szegények, kik vénség, bénaság vagy súlyos nyavalya miatt élelmöket meg nem szereshetik, eleséget, öltözetet, ruhát 's orvosi segedelmet és szereket vagy ezek helyett kész pénzt kapnak hetenként 's hónaponként. II. Egészen nyomorékok, gyöngé és gyámoltalan személyek 's elhagyatott árva kisdedek illő bérért becsületes személyekhez adatnak. III. Otthon gyám nélkül nyomorgó betegek az egyesület költségein kórházakba vitetnek 's gyógyittatnak. IV. Asszonyi kézműhely, hol a' szegény, dolgozni szerető, de munkát nem kapó anyák 's leányok mind munkát, mind ahoz kívántató szereket kapnak 's munkájokért a' kiszakott bér azonnal kifizettetik. Ezen munkáknak saját rak- és áruhelyök van, hol azok eladatnak, 's így a' nemesebb társasági rangú 's ennél fogvast a' házon kívül dolgozni szégyenlő, de gyakran még szegényebb háznépektől az azoknál megrendeltetni szokott munkák épen nem vonatnak el. V. Önkényes dologház v. keresményintézet (a' Theresia városban kerttel és udvarral) bármilly koru, nemü 's ügyességü személyeknek, kik vagy csak egy valamihez értvén, vagy tetemesb munkát már nem tehvén könnyen koldusbotra szorulnának, 's kik itt korok és tehetségökhöz illő munkát (illyenek: a' gyapju- és kenderfonás, posztó, vászon 's más illy szerek szövése,

szalag és csipkekészítés, szabó és asztalos munka, szalmafonás) kényőkre választhatnak; azért bért, eledelt 's igen olcsó, részenként bérökbe tudandó áron ruházatot is kapnak. A' gyöngékedőknek kiadatik lakjokhoz a' munka. (Legalább ezen egy, igen fontos intézetet ajánljuk követés 's megalapítás végett minden egy vagy két ezernél több lakosu városunknak!) VI. Oskola az épen gyámoltalan gyermekek számára, kik e' nélkül suhanczokká, koldusokká, tolvajokká növekednének, (minthogy más városinkban számosan növekednek is) innen pedig okulva 's jó erkölccsel szolgálatra, vagy mesterségekre adatnak. VII. Szegény vakok (belső hályogosak) gyógyító 's ápoló intézete. VIII. Az utczei koldulás eltöröltetése 's további meggátoltatása. Ezen nagy és rég ohajtott czélra a' városi hatósággal 's kivált a' mostani érdemes polgármesterrel egyetértőleg 's közre munkálódva következőket teszi 's tevé az egyesület: a) az idegenből jött koldusokat 's kóborlókat haza utasítá, 's hogy ezek vissza ne térjenek többé, arra a' városi tisztség ügyel. b) A' helybeliek közül azok, kik csupa nyerekedésből vagy rösttségből koldultak, a' koldulástól eltiltva, dologra 's rendes keresetre szorítottak. c) A' dologra épen alkalmatlanok vagy csak kevés keresetű munkára képesek az egyesület fenérintett intézeteibe osztattak szét. d) Az elvénült- vagy épen elerőtlenültek egy az egyesület által bérlakban felállított önkénytes gyám- és kórházban kapnak mind végig mindennemű gondviselést. e) A' koldulástól elállani épen nem akarók kényszerítettnek munkára egy külön intézetben, férjfiak és asszonyok külön választva. Végre f) a' kórházakból kijövő gyógyultakat a' gyógyulók háza fogadja fel, 's ez ápolja őket míg keresetjökhez visszatérhetnek. IX. Sokan, kiknek csak időszakonkénti segedelemre van szükségök, hogy keresetjököt folytathassák, de folyvást a' segélyben úgy mint az I. számbeliek kár nélkül nem részesülhetnek, bizonyos napokon

és saját megbizottság ítélete után kapnak segedelmet. — Mind ezekre a' mult esztendei egész bevétel öszveleg tett 255,612 for, 28 $\frac{1}{2}$ kr. V. Cz. (igy: az asszonyi kézművek árából 2,984 for.; a' keresetházi 's iskolákbeli készítményekből: 136,721 fr.; új évi köszöntésváltásból 1022 for.; egy bálból 3,610 for.; egy concertból 2,850 fr. 's a' t.) A' kiadás (mindöszve 3,034 személyre) öszvesen szinte 255,612 for. 28 $\frac{1}{2}$ krajczárra van téve, minthogy a' 35,060 ft. 31 $\frac{2}{10}$ kr., mellyel a' valóságos jövedelmeket a' tőkékből pótolni kelle, szinte a' bevételekhez van tudva. I. Függelék közli az egyesület munkálkodó tagjai névsorát. II. Az 1830 juniusától 1831 augustusáig tett ajánlásokat név és summa szerint. Végre a' III. az utolsó évben gyűjtögetés által bejött summák és summácskák kimutatását az adakozók nevek, rangjok 's lakjokkal együtt 76 lapon. Valóban csudálni kell az emberszeretet 's jószívűség erejét, melly illy sokféle, bajos, bizonytalan szerek 's jövedelmekkel illy nagyot, egészet, szépet tuda teremteni 's folyvást annyi sikerrel tud fentartani! 'S e' jótékony érdemkoszorú legalább itt e' város kebelében, nagyobb részben te munkád dicső asszonyiság!

A N G L I A.

Az alsó ház Mart. 12dikén nem űlt. A' felső ház előtt lord Eldon és Plunkett védettek azon vád ellen, hogy fiaikat hivatalokkal táplálják. Herczeg Wellington egész őszinteséggel kivallá, hogy hiszem a' ministerek mindég megtartottak bizonyos hivatalokat fiaik számokra, 's minthogy lord Plunkettnek olly sok gyermeke van, nem kell neki rossz neven venni, ha felőlök gondoskodott. — Gróf Aberdeen jelenté, hogy más nap kérdést fog tenni a' ministerekhez Ancona iránt. Ezt meg is tevé. Nem hiszi úgy mond a' többi közt, hogy a' nemes lord (Grey) jóvá hagyná Ancona elfoglaltatását, de még és igen tart, hogy azon ut, mellyet a' nemes lord követett 's

állhatatosan követni látszik, Európát háboruba fogja keverni. Ő (Aberdeen) Perier beszédét kétszer, háromszor is olvasta, de most csak annyit tud a' dologban mint elébb; a' többi közt azt is mondja a' francia premierminister: a' Francziák azért mentek Anconába, hogy a' catholica vallástvédelmezék. (Nevetnek.) — Gróf Grey feleli, hogy teljes felvilágosítást olly tárgyban nem adhat, mellyet teljes világossággal nem tud; a' közelebbi környülállások még nincsenek tudva, 's a' viszonti nyilatkozások folyton folynak; azt mondhatja, hogy az Anconában kiszállott francia tiszt utasításán (instructio) tul ment 's ugyan azért a' francia kormány által vissza is hivatott; egyébiránt ha a' bécsi udvar megnyugodott az eddig törtéteken, Angliának nincs min tüdőnie. Ő (Grey) meg van győződve, hogy Europa békesége e' miatt nem fog megzavartatni. (Az alsó házban Vyvyan ur ugyan e' tárgyat hozá szóba, 's lord Palmerton szinte azokat mondá magára a' dologra nézve, miket a' felső házban lord Grey) Hg. Wellington jelenté, hogy mart. 16ikán némelly, Belgiumot illető papirosok elterjesztetését fogja kívánni. — „Meg akarom a' háznak mutatni“ így szolt a' herczeg az idézett napon (mart. 16án) „hogy Perier ur, minapi beszédében, egészen máskép terjeszté elő a' francia kormány viseletét Belgium lázadására 's Hollandtól elszakadására nézve, mint a' dolog valójában történt. Perier ur (itt elolvasá a' herczeg a' francia premierminister beszédének illető helyeit) úgy adja elő a' dolgot, mintha a' francia kormányszék a' belgiumi revolutiot készítette, csinálta, buzdította volna. Én tudom, hogy ezt a' Francziák királya nem tette, 's az általam kívánt papirosokból nyilván ki fog tetszeni, hogy a' francia kormány a' belga lázadás első kitörésétől fogva az én ministerségem utolsó pillantatáig híven követte 's teljesítette azon, általa is elvált (1815diki) szerződéseket, mellyek Belgiumot Hollandhoz kapcsolák 's ezen kapcsolat

lat fentartathatását nem csak legtovább hitte 's reménylette, hanem arra czélzó törekedését több ízben meg is ígérte. (Halljuk!) Mi a' békeség fenmaradását illeti, én azt szintugy ohajtom mint a' nemes lord (Grey), de nem elég nekünk csak Franciaországgal békében lennünk, hanem a' többi hatalmakkal is kell értekeznünk, ha azt fen akarjuk tartani. Senki sem ismerheti félre, ha Perier ur beszédét, kivált a' terceirai portugál 's az anconai francia expeditiot illető helyeket figyelemmel olvasta, azon hódoltatás- és birtoknagytítás-vágyot, melly a' Francziákban több év óta buzog és lázong 's mellyet a' premierminister szinte táplál. Abból a' mik eddig Belgiumban és Anconában történtek, vegyen a' ministerium magának ovást 's őrizkedjék. 's a' t. Lord Grey ellenzi a' kívánt papirosok közlését, mivel úgy mond, mint a' nemes herczeg is emlékezhetik, több van közöttök ollyan, melly épen nem szenved nyilvánosságot, több ollyan, mellynek közlé tétele még most káros lehetne; 's mivel azok egy hosszas még be nem végzett (tehát lesznek még Belgium iránt új alkuk, 's a' nov. 15diki tractatus kap módosításokat? —) alkudozások kezdetei. Perier ur beszédére nézve megengedi lord Grey, hogy az abban foglalt magyarázata a' francia kormány Belgium iránti viseletének hibás, ha csakugyan híven adák azt, a' mit Perier ur monda a' parisi újságok; mit ugyan lord Grey állítani nem mer 's nem is akar. Ezekkel, reményli, a' nemes herczeg ki lesz elégitve. — 'S valóban a' herczeg indítványát vissza is huzta.

Az alsó ház mart. 16dikán elfogadá Graham ur abbeli javaslatát, hogy ez idén 27,000 tengeri katona tegyen szolgálatot, kiknek fizetésük 871,175 font st.-re (tehát 2 font 7 shill. fejenkint hónapjában) határoztatott.

Legujabb hírek szerint a' reformbill harmadszori felolvasatása az alsó házban 116 szó többséggel (355 > 239) által ment.

A' felsőbb társasági körökben azt hiszik, hogy a' ministerek e' tárgyban legalább is 3 vagy 4 szó többséget a' felső házban is várnak és várhatnak 's ennél fogva új pairek, legalább most még, nem fognak neveztetni.

Az irlandi nemzeti politikai egyesület gyűlést tartott Mart. 5dikén Dublinban. O' Connell jelen volt. Örömszag fogadta. Gróf Czapski (Lengyel) francziául köszönté; O' Connell szives köszönettel felelt 's beszédet tartat a' gyűléshez, hevest, mint mindenkor, midőn honában szól. „Az angol parlament“ így szól: „mi jót tett valaha Irlanddal? Mint sért minket irlandi reformbilljével, melly csuf, méltatlan az angol reformbillhez képest. Igen is, ez az aristocratica, monopolisáló reformbill sért minket! Ah! más parlamentet láttam én már Dublinban 's úgy hiszem, nem halok meg, míg ezt ujonnan meg nem érem 's a' t.“

October 14ikeig terjedő kalkuttai hírlapok szerint Malaccában nagy lázadás támadt; Singaporeból küldettek csapatok csillapítására. Jenessavau, Tavoy, 's Margier tenger melléki gyarmat szinte felzendült; néhány királyi hajó indult ki fékítésökre.

FRANCZIAORSZÁG.

Martius 10dikén több, az oktatás szabadságát sürgető kérelem felolvastatása után negyedszer terjeszti elő a' követkamarának Salverte ura' Pantheon (dicshelyet, azaz: nagy hazafiak emlékhelyét) érdeklő törvényjavaslatát, de a' helyett, hogy ez uttal is elvégeztetnék ezen nemzeti szép intézet ügye, pártrszakadások, szörnyű zaj és lárma keledtek a' házban jelesen az iránt, valljon general Foy, Laroche Foucauld, Manuel és Constant Benjamin maradványi még ez idén a' pantheonba tétessenek e; olly annyira, hogy a' leghevesb vetekedés közben, rekesztettnek hirdetvén az ülést, az előlülő eltávozott; de a' hátramaradott leghevültebb tagok továbbis folytaták vitájokat

mind addig, míg eloltván estvéli 7 órakor a' világot a' ház cselédi e' zavaros beszédnek véget vetettek. De még itt nincs a' rendbomlásnak vége. A' legközelebbi ülésben (mart. 13án) protestál Odillon-Barrot az oppositio nevében az előlülő tegnapi hirtelen 's formátlan eltávozt ellen. Kötelessége volt volna ugymond, a' kamara rendszabásihoz képest azt (a' kamarát) előbb megkérdeni, akarja e illyes környülmények közt ülését folytatni, 's ha e' megkérdes sikertelen lesz, kihirdetni, hogy kénytelen az ülést félbe szakasztani, 's feltenni kalapját. Mind ezekből a' praeses semmit sem tett. Az illy bánás káros következtéseket szülhet, minthogy úgy az előlülő akár milly vitatást is félbeszakaszthat 's a' kamarán uralkodhatik. — Az előlülő röviden felelt 's fő mentsege az, hogy a' kamarának nagy része kívánta az ülésberekesztést. A' protestationak 's de Ludre ugyanazon értelemben tett indítványának további következtése nem lett; a' kamara napi rendére álttérvén előbb a' ministerektől előlegesen kívánt $\frac{3}{12}$ ed 1832diki költségről hallgatá ki biztossága véleményét, azután a' hadiministerium költségeit vevé vitatába 's ezt más nap u. m. mart. 14én is folytatá.

Mart. 13ikán írják Parishól hogy az angol kabinet és az ausztriai követ kivánságira a' francia sereg Anconából vissza fog hivatni, de egyszersmind az ausztriai seregek is kitakarodnak a' legatiókból, 's a' Pápa oda fog utasíttatni, hogy lassanként birtoka kormányát világi kezekre bizza; a' legatióknak bizonyos váltságokat adjon, 's tőlök viszont esztendei meghatározott summájú adót kapjon, mellyből katonaságul helveta (schweizeri) ezredeket tarthat 's t. e.

Gróf Harcourt (utóbbi francia követ Madridban) keserü kifakadásokat tett a' minap a' követkamarai oppositio ellen, mint a' melly szüntelen nyugtalanságot okoz a' hazában 's bizodalmatlanságot a' külföldön. Ingerlettségét a' Messenger annak tulajdonítja, hogy a' gróft Madridban igen roszul fo-

gadák, csak a' háromszinü cocardot látván kalapján, nem egyszersmind a' gróf hivatalát 's rangját. A' párisi ujságok, kiket hasonlókép megvagdala Harcourt, méreggel felnek szemrehányására.

Toulonból mart. 9dikén indult ki Rusé brig hivatalos levelekkel (a' kormánytól) Algierba.

Martzius 14dikén megadá a' követkamara a' finantzministertől kívánt további három tizenkettedét az 1832diki költségeknek, mi után a' hadministeri budget vitatását folytató. Ugyan ezt tevé mart. 15 és 16diki ülésiben is. 17-dikén Salverte ur javaslatának (a' pantheon iránt) vitatására jött a' sor, mellynek 4ik cikkelyét most ekép módosítva adá fel Salverte ur: „de még is (azaz a' tiz esztendei határidő mellett is, mellynek a' Pantheonba nevezendő halála után el kell telnie) 1832 júliusa 29dikén, mint az 1830diki ujulás (revolutio) második évnapiján adassék meg a' Pantheonba-tétel Foy-nak, Larocheffoucault-Liancourt-nak, Manuelnek 's Constant Benjaminsnak.“ Roul ur ezt így ajánlja: „Megadathatik nekik a' Pantheonba-tétel, minekelőtte a' tiz esztendő betelnek.“ A' kamara hosszas vitatás után Roul ur mellékjavaslatát vissza veté. Ekkor Salverte nem akarván, úgy mond, hogy meggyaláztassanak azon, általa tisztelt nagy férfiak akkor, midőn kötelességét hitte emlékezetök iránt teljesíteni, ajánlatát 's az egész törvényjavaslatot vissza voná. — Lecsillapodván az e' nyilatkozás által támasztott illetődés és zaj, Bricqueville ismeretes törvényjavaslatát hozá fel ismét a' napi rend, 's a' biztosság javaslatja ez iránt, melly a' pairek által makacsul vitatott módosítást újra 's még elválóbban vissza veté, elfogadtatott. Más nap a' budget feletti vitatások tovább folytak.

Grenobleben martz 11ik 's 12ikén zendülő zajgás támadt, a' nép közül többen megsebesítettek. Mart. 15dikén itt és Lyonban is csendesség volt.

Ujabb tudósítások. *Moniteur*, martzius 20dikán: „Legujabb telegraphi hírek jelentik Grenobleból, hogy general d' Uzer a' 6dik linea ezreddel (a' 35dik számú helyébe, melly máshova rendeltetett) a' városba a' legszebb renddel bement 's minden őrhelyet, a' praefecturáét kivéve, elfoglalt. A' legszebb csend uralkodik a' városban. A' praefectus kastélyába visszatért. A' törvényes vizgálatok folynak.“

Környülállásos leírása az érdekelt zavaroznak a' legujabb hírekig imigy következik: *Invocavit* - vasárnapján (Mart. 11dikén) tartották Grenobleben az utolsó farsangi mulatozást. Egy társaság politikai jelentésű álorczásokat, kik a' többi közt Periert, a' budgetet, a' követeket, sőt mint mondják, magát a' királyt is gunyolólág ábrázolák, ültete 's vezete körül két kocsi-ban. Midőn azonban a' processio la Tronche külvárosból vissza térne, a' belváros kapuját zárva lelé; egyszersmind az estvére hirdetett álorczás bált is eltiltá a' felsőség. Az ezen felboszonkodott népség Duval praefectus háza elébe gyüldögött estve zajzal, lármával 's gúnymuzsikával. A' praefectus parancsolatjára a' 35dik lineaezred, melly úgy látszik már ezelőtt is ujat huzott a' polgárokkal, egyik csapatja állott ki ellenek, 's bajonettekkel többeket, asszonyokat 's gyermekeket is, de halálósan egyet sem, megsebesített. Ez lángba hozá a' polgárságot. A' nemzeti őrség közbe veté magát 's a' polgárok részére állva, a' rendes katonaság kitakarodását kívánta. Hosszasb alkudozás után a' sereg csakugyan elvonult a' várba; a' generalt két száz ifju fogva tartóztatá mind addig, míg háza elébe két nemzeti őr rendeltetett; a' fegyverrakhely a' polgárok birtokába jutott. A' praefectus az alatt megszökven, a' maire egyik adjunctusa (uj maire még nem vala nevezve) egy proclamatióban hirül adá, hogy a' városi tanáccsal együtt a' város kormányát áltvette. Azonban kedden a' lyoni praefectus, Gasparin, hirét vevén a' grenoblei

történeteknek három gyalogezredet küldött e városba, melly ott a csendet csakhamar helyre állítá. Most már, minekutána oda, mint láttuk, general d' Uzer megérkezett, kit kevéssel azután Delort general is követett, a béke megzavarodásától nincs mit tartani. Parisban e hírekre, mellyekhez Soult rebesgetett lemondása is járult, a papirosok becse leszállott. A megye katonai kormányzóját a kormány elvette, a grenoblei nemzeti őrséget elosztatta, a praefectust megdicsérte. — A követkamara Martz 20dikán vevé szó alá e tárgyat 's a vitatások, mint látni fogjuk, mind a két részről (ministerek és oppositio) a legkeserűbb szemrehányásokkal, legbántóbb kifakadásokkal folytak. — Marschall Soult Martz 22dikén proclamatiot bocsáta a táborhoz.

Nem legkedvezőbben rajzolja Vendée állapotját egy aurayi (alsó Bretagne) levél mart. 2káról, azt állítván, hogy a zendülési szellem ott mind inkább terjedez, 's meg nem fogható, úgymond, hogy a csillapításra oda küldött 50,000nyi sereg mind eddig semmit sem hajthata végre. — Következik a tavasz, 's a temérdek erdő majd ki nem fűrészhető rejtekül szolgálhat a fegyveres felköltségnek, mellyet különben is szivesb részvétellel fogadnak a lakosok mint gondolatjuk, 's ha így, akkor nem tudom mint írhatni ki majd őket.

Mart. 9. estveli 10 órakor a vendéi expraefectust Foresta marquist Toulonban mingsyárt kocsijából kiszálltakor a politiatiszt elfogá, mint mondják Parisból vett rendelés 's személyes leiratásánál fogva; irományi közt fontos felfedezésekre akadtak, mellyek miatt más nap Piat 's Beurmann general, az alpraefectus 's királyi ügyvéd többször összegyülekeztek.

Toulonból Mart. 11dikéről írják, hogy az előtti nap estve már harmadszor akarák felgyújtani az arsenalt, de szerencsére a gyujtványszerek közt már lángadozó tűz ez úttal is eloltatott.

Mart. 15dikén Perier urnál nagy conferentia tartatott mint mondják az anconai dolgok 's gróf Orloff küldeménye felett. Jelen voltak Ausztria, Burkusország és Anglia követei; az orosz követ, gyengélkedése miatt, maga helyett személyviselőt küldte. A tanakodás 2 óráig tartott.

21ikén ítélet hozatott a Notre-Dame templomtornyai 8 zendítő pörében: hárman közülök három évi fogságra 's 500 frank birságra kárhoztattak mivel az összeküvést fel nem fedezék, noha előttök tudva volt; a többi szabadon bocsáttatott. A tereméből kiléptekkor már újra kiáltozák: Éljen II. Napoleon! éljen a köztársaság! egyiök még hozzá csatlá: szabadság vagy halál! így jutalmazták a juliusi bajnokokat! csak nem merik fejünket lemetszteni!

Paris, martz. 22ikén: Ma több tarka hír szárnyal børsénken; egy kadixi level után Dom Pedro egyik hajója a spanyol széleknél hajótörést szenvedett, 's az ottani kormány hatalmába kerítette, az angol consul minden nyilatkozatási ellenére is.

Tizenkilencz, fegyveres kézzel elfogott vendéi lázító a Maine 's Loire kerületi törvényszék előtt (in contumaciam) halálra ítéltetett.

Tribune és Mouvement párisi ujságok egyé olvadtak 's Tribune du mouvement czimet vettek fel.

Elhunyt közelebb Parisban századunk lengyel amazona Plater Emilia grófné, de virítani fog bajnok koszorúja mig Lengyel él.

A párisi tuilleriákban (királyi lak) iszonyún rettegnek a cholérától, minden terem csupa chlormész 's egyéb orvosszerrel van ellátva.

A francia academia Montesquiou helyébe Jay urat választá tagjául.

EGYHÁZI FEJDELEMSÉG.

Ausztriai katona csak 6000 tartózkodik a legatiókban, lekisebb ellenségeskedési jelt

sem vehetni bennök észre. A' közvélemény ezen pápai katonáktól nem rég szabadult tartományokban a' pápa - uralkodás ellen nyilatkozik. Hijában hirdetgeti a' római kormány szoros redszabását, egy határozó parancsát sem láthatni végrehajtottan. Így jár kényszerített kölcsönével is, mellyet Albani cardinal rótt a' lakosokra, de semmi sikerrel, mivel az ausztriaiak illetén erőszakoskodások kivitelére segédkart vonakodnak nyújtani. A' helyett hogy a' kormány inkább népe gondolkodását mint egyedüli czélt szorgoskodnék részére hódítani, épen az ellenkezőt választja, a' nélkül hogy eszközei ismért elégtelenségét megfontolná; sőt hogy a' nyugtalanságot felső polczra juttassa, minden idegen ujságot 's Anconával minden közösülést eltilt.

Bologna, martz. 14ikén: Uj tanúja a' tegnapi délután: milly gyűlölésre birhatá a' zendülő párt népünket pápai kormánya 's katonasága ellen. Zamboni pápai ezredes Albani cardinal parancsát vevé, hogy 350 embernyi vadász csapatjával Ferrara 's Lugoból Bolognába vonuljon. Meg is érkezett ő, de a' városba léptekor vadul fogadtatott, iszonyu kiáltás hangzék mindenfelől „Halál Zambonira! halál a' pápakatonákra!“ 's szállott mindünnen a' közápor fejükre. Hrabowsky ausztriai general elejökbe lovagolt, 's látván hogy illy maroknyi sereg pillanat alatt a' nép áldozatja lehetne 's hogy Zamboni két kődobással tetemesen megsértve egy közel órházba vitetik, ausztriai csapatokat parancsolt elő, mellyek védelme alatt a' pápaiak kaszárnyájokba költözhetnének. Mivel pedig itt az egyes ausztriai katona iránt is kimélő figyelemmel viseltetnek, látván a' nép ezek jöttét ifiu, vén, mindegyre kiáltott: „Éljen Hrabowsky general! éljenek az ausztriaiak! le a' pápaiakkal!“ 's a' kövezés folyton folyt, még az ablakokból is; kevésben mult hogy Hrabowsky is meg nem sebesítettett, minthogy az illetén esetben szűzen maradni bajos; a' nép még is kiabált „csak a' pápafélt hajigáljuk!“ Így vergőd-

hettek nagy ügyyel bajjal kaszárnyájokba, 's midőn itt őket az ausztriai seregek magokra hagynák, veszettként rohant a' népkapujokra 's a' katonákat támadással fenyegeté; ezek tüzeltek, 's 6 népvezéren kívül még más 7 's közöttök egy gyerkőcze is sebesülve terült el, de halva egy sem; a' többi józanabb eszméletre térve ellődult; elnémult a' sok demagog népszőnok is, és a' béke helyre állott. Azonban ha csak kemény lázítás-büntető redszabások nem vétetnek elő, ugy még folyvást újabb rendetlenségeket várhatni. Mint mondják e' napokban hozza divatba Albani cardinal a' rögtön-törvényt (standrecht) melly szerint a' tetten kapott rablók, gyilkolók, lázítók azonnal lakolnak érdemök díjául.

Triest, martz. 11ikén: Épen most érkezik a' hir hogy Anconánál egy kis angol hajós sereg települt meg horgonyán (vasmacskán); mindössze egy fregát 2 kutter 's egy briggből áll; ugy magyarázzák ezt, mintha a' franczia expeditio példájára, 's egyetértésével történt volna ez, 's Anconát szándékjuk elfoglalva tartani míg ő szentsége az előterjesztett légatiok iránti javaslatokra nem hajlik, a' mi azonban valószínűtlen vár.

Ancona, martz. 14ikén: Épen ma érkezett hozzánk Marengo franczia lineahajó, 's Rhone terehhordó korvett, 1300 lineseregbeli katonát, 200 pattantyust és számos álgjut szállítva partunkra; csaknem bizonyosnak tartják hogy még több sereg is érkezend; a' már itt lévők ön költségeken élnek, de különben sem okoznak kormányunknak pénzbeli kárt, melly mint látszik fel kezd hagyni bennünket tőlök elszigetelő redszabásával: mivel ismét rendesen érkeznek hozzánk a' postakocsik 's gyorszekerek Rómából, noha ezelőtt 14 napig csak mellettünk illantgattak el. A' várat azonban a' Francziák gondosan erősítik. Egyébiránt körülményink igen zavartak, 's ha Rómában találna is egy conferentia alkotódní, még akkor is bajosan fejlődnek ki ügyünk; sokkal ingereltebbek az elmék mint hogy

egyszerre megbékülhetnének, 's még is tömördek bajt el lehetne intézni ha hogy nem csupán concessiókra fordíthatnák gond, hanem inkább arra, mint hajthatnák végre a' már határozott eligazodást, rögtön, minden vonakodás, akaratoskodás nélkül; mint bízhatnák az illyes kivített biztós kezekre; de mindenek előtt 's leginkább: mint lehetne a' már engedettek örökíteni, hogy azt soha senki sem húzhatná vissza, ha mingyárt valaha a' pápaság kihalhatna is. Így létesülne az igaz 's komoly szózat tett által; így születnék a' kölcsönös bizodalom; pedig egy bizodalmas nép soha sem zendül fel. (Allg. Z.)

Cubieres, Anconában kormányzó francia general, az ottani rendetlenkedések következtetésében illy tartalmu hirdetményt bocsáta közre: „Szükségesnek látom az anconai ifuságot emlékeztetni, hogy öröm-jelentések színeként az utczákon gyűlőngni nem szabad, mivel általa rendetlenkedésre nyujthatnának alkalmat, 's a' lakosok nyugalma zavartatnának. A' francia sereg jelenléte e' városban, mellyben merő barátjaira talált, nem szolgálhat engedelmmül akár a' politia rendszabási, akár ő szentsége nyilvános békét biztosító, 's egyes személyeket bátorságosító törvényei szegésére. Gondos figyelmet fordítand a' parancsom alatti hatalom a' pápai igazgatással együtt munkálva, ezen minden jó polgártól annyira óhajtott 's közszorgalmokkal könnyen kivítható cél elérhetésére. Már vették parancsomat a' helyponti örök, hogy minden takarodási dobszó után az utcai lármának véget vessenek. Ancona martz 12ikén 1832. — Az anconai francia sereg kormányzója Cubieres.“

A' gabonának pesti piaci ára Martz. 30kan 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	140	123 $\frac{1}{2}$	113 $\frac{1}{2}$	Zab	30 $\frac{2}{3}$	28 $\frac{2}{3}$	28
Kétszeres	—	86 $\frac{2}{3}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{3}$	51 $\frac{1}{3}$	Köles-kása	—	93 $\frac{1}{3}$	86 $\frac{2}{3}$
Árpa	41 $\frac{1}{3}$	40	36 $\frac{2}{3}$	Kukoricza	40	38	36 $\frac{2}{3}$

A' m. t. társaság részéről fordításra kihirdetett munkák között (l. Jelenk r 22dik szám) elhez, a' 38dik pont alatt: Beyträge zum praktischen Unterrichts in Felde, e' helyett: Károly fő Hg. munkája, ez tétetik: Károly fő Hg. rendeléséből írta: Gomez de Parientos.

Szerkezteti Helmezy. — Nyomtatja Landerer.

Cardinal Bernetti Mart. 9dikén ismét egy jegyzéket küldte gróf St. Aulairehez, tele panaszokkal a' Francziák viselete ellen Anconában 's végezetén a' szokott elégtétel-kivánattal 's minden rossz következtetésért a' feleletterhének Franciaországra háritásával. A' panaszok közt felhossa a' cardinal, hogy vasárnap (Mart. 4dikén) épen a' mise alatt 30 francia matróz háromszínnű zászlót üte fel az anconai piaczon 's álarczasan sip és dobszó közt járkáltak az utczákon, sőt a' templomok előtt, mig a' mise állott, tárczra keltek. Más nap három companie (század) francia katonaság Anconából Sinigaglia felé kiindult 's ez által a' különben is nyugtalankodó népet még inkább felingerlette 's a' t.

ELEGY HIREK.

Lizabon, martz 3ikán, a' parisi hírlapok szerint: A' tenger hosszában egész Oportóig elnyuló katonaság parancsolatot vett a' tengerszélhöz közelebb vonulni. Az itteni várórség kívüli csapatok mind a' nagy sereghez utasítottak; a' várórségnek pedig megahagyatott éjjel nappal szállásán tanyázni. Épen délutáni 4 órakor értjük, hogy a' 9 hajónyi sereg már elvitorlázott Madeira felé.

Göthe meghalt!

Pénzfolyamat:

Bécs (Martz. 31kén) közép ár:

Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{7}{16}$	p. p.
— 4 pC.	76 $\frac{2}{3}$	—
— 1820diki nyeres. kölcsön	173 $\frac{1}{4}$	—
— 1821diki	122 $\frac{1}{16}$	—
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	47	—
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	—	—
Bank-actiák v. részvények darabja 1143	—	—